

Àngels Barceló: “La gent només vol escoltar allò que ratifica les seves idees”

Text: Txema Seglers / Fotos: David Fernández

Véns d’una família mestissa, comentes. El pare del Priorat i la mare de Múrcia.

Sí. La mare era modista, com tantes dones de la seva generació que van deixar de treballar quan van tenir fills. I el pare treballava en un laboratori farmacèutic.

I la teva germana gran, amb qui jugaves a mestres, és infermera.

Sí. Ella em va ensenyar a llegir abans del que em pertocava. I per aquesta raó sempre anava un curs avançat perquè ja sabia llegir. M’agraden les paraules.

Res a veure amb el periodisme a casa.

Res. Bé, sí que hi havia per part del meu pare un compromís polític silenciós habitual en aquella època. No era un compromís actiu, però sí callat. Ell comprava diaris d’esquerres. I, de petita, jo els obria i els fullejava. De fet, no puc dir que sigui una periodista de vocació perquè, quan em preguntaven què volia ser de gran, mai vaig dir periodista.

Potser tot comença perquè t’agraden les paraules.

Sí, perquè m’agradava llegir, pregunto molt i sóc molt curiosa. Si això ho canalitzes, et porta a ser periodista. Ara bé, també sé amb certesa que, si no hagués estat periodista, no sé què hauria fet en la vida. De petita ja ho preguntava tot. De fet, durant les vacances llegeixo molt els diaris. M’agrada saber allò que passa i explicar-ho perquè la gent ho entengui. Per aquesta raó he fet poques col·laboracions a la premsa, perquè el que m’agrada és xerrar. Sóc una xerraire.

Pel que expliques, no tenies una predisposició definida cap al periodisme, com si l’atzar t’hi hagués portat. Però entres molt jove a TV3. Només amb 20 anys.

No vaig prendre cap decisió. Estudiava a la universitat i un professor em va dir que s’estava creant la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió i que buscaven gent per a la ràdio. Durant les proves, em van preguntar si sabia escriure en català i vaig mentir, perquè no en sabia. Finalment, hi vaig entrar. I llavors, em van dir que hi havia uns càstings a TV3. El meu professor em va animar a provar-ho de nou: “El ‘no’ ja el tens”, em va dir. I sense adonar-me’n em vaig trobar presentant els informatius dels caps de setmana a TV3.

Foto: DAVID FERNÁNDEZ

“En una televisió pública hi ha un pes polític. Però la TV3 d’abans no té res a veure amb la d’ara”

Va ser l’any 1983. Començaven les primeres emissions. Si ho mires amb perspectiva, creus que ha canviat molt TV3?

En una televisió pública, com sempre, hi ha un pes polític. Però haig de dir que la TV3 d’abans no té res a veure amb la TV3 d’ara. Abans hi havia una correlació de forces com a TVE. Quan jo treballava a TV3, mai vaig sentir cap pressió especial, tot i que sabies com funcionava i on eres, però com en una empresa privada.

Vas ser-hi 13 anys i hi vas fer de tot. Però, com vas viure la fi de la teva etapa a TV3?

Hi va haver gent que no va comprendre que en marxés. No entenien que renunciés a TV3, que marxés de Catalunya per anar-me’n a Madrid. Però ho vaig fer per progressar com a professional, independentment que la meva decisió agradés o no. Jo formava part de l’imaginari de Catalunya perquè havia crescut a TV3. Encara fem broma amb els amics, però jo era “la Pubilla”. I, és clar, que la pubilla marxés, però a més a més a Espanya, esdevenia incomprendible. Aquest fet m’ha unit amb en Figo, i de fet n’hem parlat moltes vegades. Ho vaig fer per progressar com a periodista i només podia ser marxant de Barcelona. Però no va ser per rancúnia d’on havia crescut ni tampoc per enriquir-me. Encara tinc els meus millors amics a TV3 com la Rosa Marqueta, l’Edu Sanjuan i d’altres. Tan sols vaig considerar que vaig concloure una etapa. Ara bé, venir a Madrid va ser una decisió personal important. Tenia una filla de 3 anys i no havia vist res de diferent després de començar a TV3 amb 20 anys.

D'una banda, no comprenen la teva marxa de TV3. I, de l'altra, quan arribes a Madrid per treballar a Telecinco, t'hi trobes un ambient de força polarització.

Sí, un fet molt curiós. Aquí m'adono de com t'instal·len a la trinxera. Per exemple, si feia un comentari sobre la monarquia, ja em posaven l'etiqueta de republicana. O, per ser catalana, ja era catalana i, m'ho invento, d'esquerres. I així: cada comentari, una etiqueta. Va ser sorprenent, perquè jo no estava acostumada a aquest joc. A més, quan tu ets periodista a Madrid, tot i que siguis d'una televisió autonòmica, tot el món sap perfectament qui ets. A l'Hilario Pino, que era com el meu *alter ego* a Telemadrid, tothom el coneixia. Però jo vaig arribar com si comencés de zero. I duia 13 anys de recorregut a TV3.

Foto: DAVID FERNÁNDEZ

“Abans d'entrar a la presó, Turull em parlava de la incomprensió de Madrid. Li vaig dir que pot explicar aquest rotllo a qualsevol, però no a mi”

La teva experiència a Madrid i a Barcelona sembla una metàfora eloqüent de l'actual crispació política entre Catalunya i Espanya.

És cert. Jo vaig fer molta pedagogia sobre Catalunya quan vaig arribar l'any 1997 a Madrid, de la Catalunya que jo identifico i reconec, la meva Catalunya. Però cal una pedagogia a dues bandes, perquè ja t'he explicat l'anècdota de “la Pubilla” i el joc de les trinxeres. Sempre hi ha hagut una incomprensió mútua, de gent amoïnada a Barcelona que em preguntava com em tractarien a Madrid. Doncs, com en qualsevol lloc, responia. Vaig arribar a Madrid amb el meu primer cotxe, que encara tenia matrícula de Barcelona, i, quan tornava a Catalunya, em preguntaven: “Què et diuen del cotxe?”. I jo responia que no me'n deien res. I en sentit contrari també: jo parlava en català amb la meva filla per telèfon, i algú que escoltava el sorprenia que parlés en català. Però si sóc

catalanoparlant! La incomprensió no és només mútua, sinó constant d'una banda i l'altra. I el conflicte finalment s'ha enquistat.

Al Palau Macaya, en una conferència sobre els mitjans amb Lluís Bassets i Antonio Franco, Mònica Terribas va assenyalar que durant els últims anys els mitjans catalans han anat informant del que passava a Catalunya. Però que des de Madrid no s'ha volgut escoltar i només se li ha donat cobertura quan el conflicte ja estava molt enconat. Estàs d'acord amb aquesta visió?

No és cert. La incomunicació ha sigut mútua, en totes dues direccions. Abans d'entrar a la presó, Jordi Turull em parlava de la incomprensió de Madrid. I li vaig respondre que no em digués això perquè jo sóc catalana, i que pot explicar aquest rotllo a qualsevol, però no pas a mi, que jo sí que l'entenc. És una incomunicació voluntària de molta gent. I d'altra que no, és clar.

Quin hauria de ser el paper dels mitjans en conjuntures difícils com aquesta?

El mitjà ha d'explicar i ho ha d'explicar bé, situar les persones davant les seves contradiccions. Per mi, i ho vaig confessar en directe, va ser el pitjor moment professional perquè m'estava afectant personalment. I els mitjans, el pitjor que poden fer i ho han fet tots, uns més que d'altres, és cavar les trinxeres tan profundes que s'han cavat. Era un moment molt complicat perquè una part d'Espanya volia trencar-ho tot saltant-se les lleis. I llavors entrem en dinàmiques perilloses, perquè no es pot ser molt condescendent amb qui trenca la legalitat. Va ser un moment molt complicat per a mi.

Foto: DAVID FERNÁNDEZ

“D’hiperventilats, n’hi ha a les dues bandes, i, quan apareixen els matisos, l’equidistància es converteix en quelcom de negatiu”

Com recordes la votació de la DUI?

El dia de la votació, Puigdemont no va voler parlar en públic, no ho va explicar. Estava prenent la decisió més important d'aquest país! I jo pensava: surt i explica què vols fer amb tot això. No només trencava la Constitució, sinó el mateix Estatut. Tot això era molt difícil d'explicar. D'hiperventilats, n'hi ha a les dues bandes, perquè en el moment que apareixen els matisos, els grisos, l'equidistància es converteix en quelcom de negatiu. Però, quan ha sigut negativa l'equidistància?

En aquest sentit, creus que els mitjans tenen responsabilitat en com s'ha comprès el conflicte?

Sí, no només amb el tema de Catalunya, sinó amb Podem, Vox, els pactes, etcètera. Hi ha un moment en què l'audiència tan sols vol ratificar les seves idees. Jo sóc una dona progressista defensora del benestar social i dels drets humans. Però, si critico Pedro Sánchez, perquè em considero progressista, la gossada se'm llança a sobre. Tothom fa coses bones i dolentes. Però som en un punt on la gent només vol escoltar allò que ratifica les seves idees.

Els mitjans com a bombolles identitàries?

Sí, sigui la independència, la ultradreta, és igual.

I els periodistes som capaços de sortir d'aquesta bombolla? Parlem poc els periodistes entre nosaltres?

Parlem poc i ens barregem massa amb els polítics. Som una raça a part. Hi ha molt ego i recel. En aquest sentit, no és una bona professió.

Gemma Nierga, [entrevistada a CRÍTIC](#), comentava com la SER ha perdut audiència per fer un tractament poc radical amb l'independentisme.

Hi estic d'acord. Si escoltes Carlos Herrera a la COPE, que té un discurs molt radical sobre l'independentisme, no tens cap dubte del que pensa. Però jo tinc ambigüitat perquè considero que la reivindicació de la independència, que afortunadament en aquest país es pot fer al carrer i al Congrés dels Diputats, és absolutament legítima. Però al mateix temps, jo, Àngels Barceló, estic absolutament en contra que per aconseguir-la s'opti per la via unilateral trencant les lleis establertes.

Foto: DAVID FERNÁNDEZ

“La televisió requereix una certa trinxera per existir”

Que sigui difícil entendre aquesta ambigüitat, no rau en el fet de pretendre mantenir el fals mite de la neutralitat? Més que pretendre ser neutral, no seria més honest esforçar-se per fomentar una cultura de la discrepància i del debat, reflexiva i d’esperit crític?

El mitjà cent per cent objectiu no existeix. Quan decideixo com obriré un informatiu, ja no sóc objectiva perquè estic seleccionant. La meva aspiració, i potser sóc naïf, és que la gent entengui les coses sense necessitat d’enfadar-se. Quan criticaven Manuel Valls per l’opció dels llaços, una tertuliana del programa va dir: entre l’independentisme radical i els llaços grocs, Valls va optar pels llaços perquè són un cartell, un símbol. Va saber diferenciar. Posem les coses sobre la taula i expliquem-les sense empenyar-nos.

Un altre exemple és quan Ada Colau va posar el llaç groc a la façana de l’Ajuntament.

Sí, i la criticaven. Però el llaç groc el pot portar algú que no és independentista, però que considera que aquestes persones no haurien de ser a la presó. Jo conec gent que el porta i no és independentista. Jo me’l podria posar.

La televisió afavoreix més que la ràdio aquest soroll mediàtic?

Sí. La televisió ens ha fet molt de mal perquè eleva l’anècdota a categoria. A més, la televisió requereix una certa trinxera per existir.

I davant d’aquest soroll, com se situa la SER?

En la tranquil·litat. Sobreposar-nos al soroll parlant del soroll mateix i de les mentides que expliquen els polítics, que són moltes.

Hem parlat de com els mitjans tenen una responsabilitat. Si el periodisme s'ha de comprometre, el periodista ha de ser un actor social?

Sí, però en certes coses. No entenc el periodisme sense compromís, però només en algunes coses. Per exemple, em mullo davant la injustícia i la mentida, però no enfront la ideologia.

Ni amb la ultradreta?

Sí, amb aquesta sí, això sempre. Jo puc estar més o menys d'acord amb Manuel Valls, Pablo Iglesias o Pedro Sánchez, però defenso el sentit comú i que quan parli no m'ofengui. Em mullo en el benefici social, el compromís i els immigrants. I on no tinc objectivitat és en el maltractament. Si busques objectivitat aquí, jo no sóc la persona adequada.

Foto: DAVID FERNÁNDEZ

“Ningú imaginava que una dona presentaria programes! Anem a poc a poc, però hi confio, i més en aquesta professió”

En aquest sentit, com definiries l'objectivitat?

Vaig llegir que la BBC ha decidit parlar d'‘emergència climàtica’, en lloc de ‘canvi climàtic’. I a més a més, ha decidit no donar cobertura als negacionistes en els seus debats. Algú pot pensar que això no és ser objectiu, però jo penso que és el que cal fer.

Com veus la feminització dels mitjans?

No hi haurà alternativa. La redacció és plena de dones, però encara falta. Jo m'assec a moltes taules on encara som minoria. Ningú imaginava que una dona presentaria programes! Anem a poc a poc, però hi confio, i més en aquesta professió.

Per ser jove i dona vas haver de guanyar-te la credibilitat? Com ho vas fer?

Estudiant molt. Sempre estudio per la meua pròpia seguretat davant del micròfon. No estic segura de res, que d'altra banda té un cantó positiu. Quan m'asseia en una reunió de redacció, parlaven de coses que jo no entenia perquè no les havia viscut, no havia tingut temps. Quan s'acabaven les reunions, jo me n'informava. Jo desconfio de la gent que no té dubtes.

13 anys a TV3 i 8 anys a Telecinco. La primera dona que va presentar 'Hora 25' a la SER. I ara, encara et queden energies per a un nou projecte: 'Hoy por hoy'. Com valores aquest canvi? Ho has decidit tu?

No ho he decidit jo, però és un repte. Jugava la Lliga i ara començaré la Champions. Quan portes molt de temps fent el mateix, necessites una empenta. Jo em volia jubilar a 'Hora 25' tranquil·lament. Ara bé, a la meua edat, tot el que faig, ho faig per gaudir-ho. Si no gaudeixo, no val la pena.